

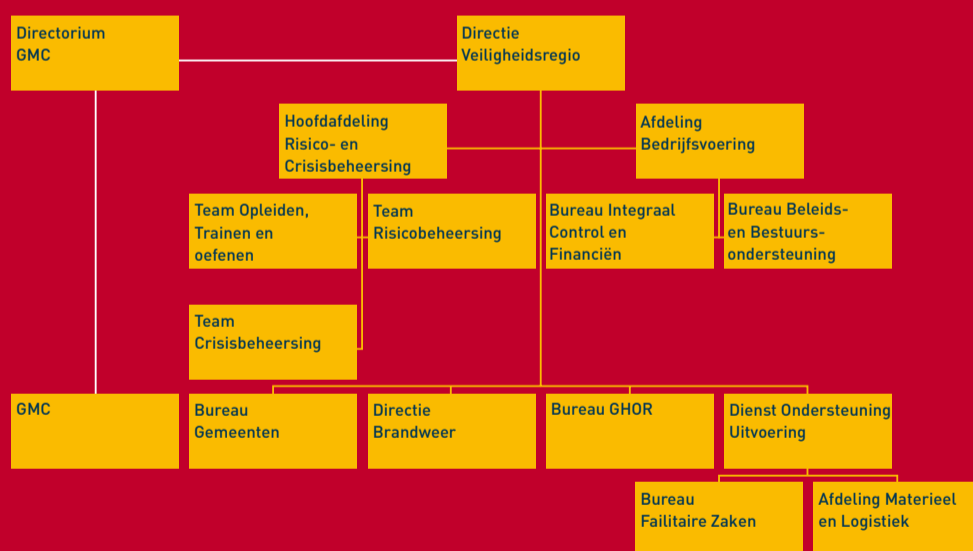
2-4	Programma Versterking Risico- en Crisisbeheersing	6-7	Projecten
4-5	GHOR ZHZ	8	Ontwikkelingen
6-7	Versterking en Regionalisering Brandweer	8	Overig

Jaarverslag

2009

De regionale brandweer en de GHOR zijn opgegaan in een nieuwe organisatie. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

Ontwikkeling van de Veiligheidsregio

Met de vaststelling van de Gemeenschappelijke regeling door de gemeenteraden is de ontwikkeling van de veiligheidsregio in 2009 bestuurlijk - juridisch gemarkeerd. Met de Gemeenschappelijke regeling geven de gemeenten in Zuid-Holland Zuid ook aan dat zij de richting van de (op dat moment) ontwerpwet op de Veiligheidsregio onderschrijven. Het bestuur van de veiligheidsregio bekrachtigt met deze regeling duidelijk haar regisserende positie ten aanzien van de risico- en crisisbeheersing in de regio. Door een stevig convenant met de politie zijn de krachten operationeel ook nadrukkelijk verenigd.

Naast alle formele stappen die in dit proces zijn gezet en de noeste arbeid die daarvoor nodig was, is tevens een nieuwe organisatie opgebouwd. Het Programma Risico- en Crisisbeheersing is daarmee 'gestold' in de veiligheidsregio. Daarnaast zijn de regionale brandweer en de GHOR opgegaan in de nieuwe organisatie (zie organogram hiernaast).

Per 1 januari 2010 is onze organisatie operationeel. We bouwen daarmee voort op de fundamenten die in de afgelopen jaren door de brandweer, de politie, de GHOR, de gemeenten en de veiligheidspartners zijn gelegd. De vorm en de structuur zijn met de komst van de veiligheidsregio versterkt zodat de inhoudelijke doelen met en voor de gemeenten van Zuid-Holland Zuid sneller en beter kunnen worden bereikt.

Bestuurlijk Oefenen

Oefenen met levensechte scenario's

Een veerboot met een schoolklas aangevaren door een schip met gevaarlijke stoffen.

Een terroristische dreiging in de haven. Een ernstig ongeval op de snelweg.

Hoe communiceer je zekerheden en onzekerheden richting bevolking?

De beleidsmedewerker Bestuurlijk Oefenen van de Veiligheidsregio ZHZ, Klaas Bullema, schudde deze scenario's zonder moeite uit de mouw. Hoewel de scenario's altijd een tikje zwaar worden ingezet, zijn deze scenario's door de meeste beleidsteams toch als realistisch beoordeeld.

In het najaar van 2009 hebben acht gemeentelijke beleidsteams geoefend met een van die scenario's. Opzet was een interactieve oefening. Nieuw was dat de oefening uit twee delen bestond. Na het eerste deel werd uitvoerig geëvalueerd en de verbeterpunten van het eerste deel werden in het tweede deel toegepast.

Het samenwerken in het team en met andere teams, je netwerk kennen en de communicatie een goede plaats in het team geven stonden centraal bij deze oefeningen. De gemeenten konden zelf een keus maken uit de drie scenario's, te weten:

- 1 een incident op het water;
- 2 oefenen met het havenveiligheidsplan;
- 3 emissie van een gevaarlijke stof.

Naast het beleidsteam deed in een aantal gevallen ook het gemeentelijke managementteam mee aan de oefening. De 'buitenwereld' werd gesimuleerd door een responscel. Hierin zaten functionarissen van de diensten en van de gemeente.

Leden van de waarnemingspool Zuid-Holland Zuid zijn ingezet om het beleidsteam en/of het managementteam waar te nemen. Hun bevindingen werden toegevoegd aan het schriftelijke evaluatieverslag. De communicatieadviseur van de burgemeester werd gecoacht door de seniorbeleidsmedewerker Crisiscommunicatie van de Veiligheidsregio

ZHZ. Op deze manier ontving de communicatieadviseur van de coach tips en adviezen om de crisiscommunicatie een stevige plaats in het beleidsteam te geven.

Snel 'scannen' bij een oefening: de Quickscan

In 2009 heeft een werkgroep, bestaande uit drie ambtenaren rampenbestrijding, een vertegenwoordiger van een extern bureau en de medewerker Bestuurlijk Oefenen van de Veiligheidsregio ZHZ, een instrument ontwikkeld om crisisteams zelf te laten nagaan hoe zij als team ervoor staan. Het instrument wordt de Quickscan genoemd.

De Quickscan is een web-based instrument om effectief en snel het niveau waarop een crisisteam functioneert te meten. In de scan worden inhoudelijke, procedurele en procesmatige kenmerken gemeten. De gegevens worden uitgewerkt in een rapportage.

De Quickscan richt zich op teamvaardigheden van crisisteams en is bij een aantal gemeentelijke beleidsteams 'uitgetest'. Aan de hand van een aantal vragen hebben de leden van het team aan kunnen geven hoe zij het optreden van het team binnen een (oefen)incident hebben ervaren. De Quickscan is zo gemaakt dat de individuele deelnemer de vragen op zijn computer kan invullen. Het invullen neemt ongeveer 7 minuten in beslag.

De workshop Quickscan is voor vijf gemeenten verzorgd. Tijdens de workshop zijn twee teamcompetenties, te weten 1- Opstarten van het groepsproces en 2- Integrale beeldvorming, behandeld en geoefend. De Quickscan werd toegelicht en getoond. De deelnemers ontvingen een link op hun computer waarmee zij de Quickscan digitaal konden invullen.

De workshops zijn goed ontvangen en met veel enthousiasme en betrokkenheid gevolgd. De werkgroep heeft recentelijk de workshop Quickscan geëvalueerd en ziet graag dat de pilot wordt verlengd in 2010.

Vitaal en Partnerschappen

In de Veiligheidsregio ZHZ is er sprake van een drietal activiteiten in het kader van de samenwerking op het vlak van de rampen en crisisbestrijding tussen de veiligheidsregio en de vitale sectoren.

We spreken van vitale infrastructuur als het gaat om producten, diensten en de onderliggende processen die, als zij uitvallen, maatschappelijke ontwrichting kunnen veroorzaken. Dat kan zijn omdat er sprake is van veel slachtoffers en grote economische schade, of als het herstel heel lang gaat duren en er geen reële alternatieven zijn, terwijl we deze producten en diensten niet kunnen missen.

In september 2008 werd door het Management Team van de Veiligheidsregio ZHZ i.o. besloten tot het uitvoeren van het project 'Nutsvoorzieningen in beeld'. In dit kader vonden nog in 2008 twee expertmeetings plaats waarna in september 2009 een minicongres werd georganiseerd waar het thema vooral 'kennen en gekend worden' luidde. De keteneffecten bij uitval van een van de vitale sectoren, bijvoorbeeld stroom, werden daarbij in beeld gebracht. Het was een belangrijke bijdrage aan het landelijke project van het Veiligheidsberaad, waarbij vele partners zijn betrokken, zoals de ministeries van BZK, VROM en EZ, de Veiligheidsregio's Hollands Midden en Rotterdam Rijnmond, NAVI, Tennes, Stedin, Evides, Oasen, Vewin en de Waterschappen.

Een tweede belangrijke activiteit in dit kader bleek de Vitale samenwerking in Crisisbeheersing, dit project resulteerde in een Samenwerkingsconvenant tussen de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, twee waterbedrijven die actief zijn in de regio,

Evides en Oasen en de Politie Zuid-Holland Zuid. Dit convenant werd tijdens een feestelijke bijeenkomst getekend op 29 mei 2009 in de watertoren van Villa Augustus te Dordrecht. Dit convenant is het eerste in Nederland en dient als goed voorbeeld voor het ontwikkelen van een landelijk convenant. Een belangrijk onderdeel van het convenant is de actielijst, waarin de afspraken verder worden uitgewerkt. Deze afspraken moeten ook bij de verschillende convenantpartners geïmplementeerd gaan worden.

Verder zijn in 2009 de eerste stappen gezet in het kader van het stroomuitvalplan, waarin nauw wordt samengewerkt met de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond, deze activiteit wordt in 2010 verder uitgebouwd. Daarnaast is er contact gelegd met de penitentiaire inrichting 'De Dordtse Poorten' om te kijken of ook hier convenantafspraken gemaakt kunnen worden tussen deze justitiële inrichting en de Veiligheidsregio.

Het drinkwaterconvenant van ZHZ was mede aanleiding voor het Veiligheidsberaad om de Veiligheidsregio ZHZ te vragen om een projectleider te leveren voor het landelijke project 'Vitale partnerschappen in Veiligheid'. Dit project wordt in opdracht van het ministerie van BZK uitgevoerd door het bureau van het Veiligheidsberaad en moet in de periode juni 2009 – juni 2010 een viertal landelijke convenanten gaan opleveren: drinkwater, gas, Electra en ICT/Telecom. Het drinkwaterconvenant van ZHZ en de bijbehorende actielijst worden daarbij als basis gebruikt.

Rampbestrijdingsplannen

In 2009 is een multidisciplinaire werkgroep gestart om, in samenwerking met de betrokken gemeenten, conform het huidige regionale model, rampbestrijdingsplannen op te stellen of te actualiseren. Er bleek behoefte aan een handzaam, praktisch model omdat het bestaande model zeer uitgebreid en grootschalig was opgezet en met de huidige werkwijzen, methoden en informatietechnieken zeer toe was aan modernisering. Om die reden is in 2009 gewerkt aan het opzetten van nieuwe modellen rampbestrijdingsplan en incidentbestrijdingsplan. Gelijktijdig is een actualiseringslag gemaakt.

De verwachting is dat in de eerste helft van 2010 met de uitwerking van het nieuwe model aan de slag wordt gegaan. Het nieuwe model wordt nader aangevuld met basis scenariokaarten die in samenwerking met de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord worden ontwikkeld. De opzet van de basis scenariokaarten is om in één oogopslag de aandachtspunten en een checklist te geven voor de verschillende multidisciplinaire onderdelen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Multidisciplinaire oefenweken

De twee multidisciplinaire oefenweken vonden plaats van 30 maart tot en met 2 april en van 5 tot en met 9 oktober 2009. Beide weken waren soortgelijk van opzet en stonden in het teken van tunnelveiligheid. De teamcompetenties 'integrale beeldvorming' en 'overdracht en aflossing' stonden centraal in alle oefeningen.

Beide weken startten met een plenaire bijeenkomst voor CoPI (Commando Plaats Incident) en ROT (Regionaal Operationeel Team)-functionarissen. In de ochtend werd gestart met een presentatie van Rijkswaterstaat. Hierin werd aandacht besteed aan wet- en regelgeving, procedures en werkafspraken. Met hulp van praktijkvoorbeelden werd de opschaling en crisisorganisatie van Rijkswaterstaat toegelicht. Dit alles in aanwezigheid van een weginspecteur en een Officier van Dienst van RWS. In het tweede deel van het programma werd aandacht besteed aan het thema 'Overdracht en Aflossing'.

Tijdens de CoPI oefendagen zijn er in totaal acht volledige CoPI-teams beoefend. De oefendeelnemers kregen tijdens de oefendagen de workshops Integrale Beeldvorming en Aflossing en Overdracht aangeboden. Daarnaast moesten zij een tunnelseenario in de Kiltunnel beoefenen. Tijdens beide oefenweken was er sprake van een echt GRIP-incident en is een deel van een veldoefening afgelast.

Tijdens twee ROT-oefendagen zijn er in totaal vier volledige ROT-teams beoefend. Daarnaast oefenden ook de actiecentra mee. Deelnemers kregen de workshops Integrale Beeldvorming en Aflossing en Overdracht aangeboden. Daarnaast kregen beide ROT's een tunnelseenario in de Noordtunnel voorgeschoteld.

Regionaal Coördinatiecentrum

Feestelijke bijeenkomst na ondertekening convenant

Het Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) heeft in 2009 vooral in het teken gestaan van actualisatie en investering in diverse ontwikkelingen, zowel fysiek in inrichting en apparatuur, als ook in de ontwikkelingen van protocollen en handboeken.

Naast het faciliteren van diverse oefeningen, waaronder de Radar oefening in juni 2009 is het RCC, diverse malen ingezet voor feitelijke GRIP 2 incidenten en voorbereidende vergaderingen, de zogeheten plannings-ROT waaronder de Griepvloed, de risicowedstrijd FC Dordrecht - Ajax en de voorbereiding op de jaarwisseling.

De inrichting van het ROT (Regionaal Operationeel Team) is gewijzigd met name ten behoeve van de informatievoorziening, maar ook in de actiecentra zijn in overleg met de diensten verbeteringen aangebracht. De werkruimte van de gemeenten is nader ingericht en gefaciliteerd op het RCC. Dit geldt ook voor voorzieningen ten behoeve van crisiscommunicatie, waaronder de voorbereiding op de scrollbar bij de televisie-uitzendingen van onze calamiteitenzender RTV Rijnmond. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2010 in gebruik genomen.

Het Regionaal Coördinatiecentrum is naast het faciliteren van werkruimten multidisciplinair ook verantwoordelijk voor het beheer van het RRBT en verzorgt de opleidingen en oefeningen van de RRBT-

leden per deelproces. In 2009 heeft het RCC een extra impuls geleverd ten behoeve van vulling van het RRBT. Ook zijn in voor- en najaar in samenwerking met het bureau Trimension en het Nederlandse Rode Kruis interessante en praktijkgerichte oefeningen verzorgd voor de RRBT (Regionaal Rampen Bestrijdingsteam)-leden.

De alarmeringscomputer wordt in 2010 vervangen. De voorbereidingen en onderzoeken om over te gaan op een vervangend systeem hebben in 2009 plaatsgevonden. In het eerste kwartaal van 2010 zal een voorstel voor vervanging van de alarmeringscomputer worden aangeboden. De Regionale Brandweer gaat in 2010 in het kader van uitval P2000 als back-up systeem over op het gebruik van de alarmeringscomputer.

Naast feitelijke inzet en gebruik van het RCC zijn er diverse protocollen en handboeken opgesteld om te komen tot een eenduidige werkwijze van alle functionarissen van de diverse diensten die op het RCC ingezet kunnen worden. Het ontwikkelde handboek ROT en de Werkwijzer RCC zullen binnenkort verspreid worden ten behoeve van alle inzetbare functionarissen. Tevens zijn er introductiebijeenkomsten voorbereid die in 2010 gehouden zullen worden voor die functionarissen die wel ingezet kunnen worden op het RCC, maar er niet dagelijks aanwezig zijn. Via de diensten kunnen deze personen aangemeld worden voor de bijeenkomsten.

Regionaal Basisplan Overstromingen (RBO) Zuid-Holland Zuid

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio ZHZ van 25 november 2009 is ingestemd met het Regionaal Basisplan Overstromingen (RBO) Zuid-Holland Zuid.

De oorsprong van het RBO ligt in het project Waterproef van 2008. Als onderdeel van Waterproef is een eerste versie van het RBO opgesteld dat als werkplan tijdens de oefening is gebruikt. Na de evaluatie heeft het bestuur tijdens de retraite van 11 februari 2009 de opdracht gegeven om het RBO bestuurlijk te laten vaststellen, hetgeen plaatsvond op 25 november 2009.

Het RBO schetst het bestuurlijke afsprakenkader met betrekking tot regionale coördinatie bij (dreigende) overstroming. Het geeft een handreiking voor operationele maatregelen en bestuurlijke advisering. En het geeft inzicht in de omstandigheden, waaronder een (dreigende) overstroming kan optreden en wat daarvan de effecten op lange en korte termijn kunnen zijn. De doelgroep van het RBO zijn de leden van het RBT en de leden van het ROT.

Met de instemming met de inhoud van het RBO is deze nog niet ingevoerd. Daarom is een implementatietraject bepaald. Onderdeel van dit traject zijn opleiding, training en oefening, het uitwerken van interregionale samenwerking, beheer en onderhoud van het plan en het verscherpen van de afspraken tussen Rijkswaterstaat en de VR ZHZ bij de (voor) waarschuwingen van hoogwaterdreiging. Dit implementatietraject zal in 2010 worden uitgevoerd.

Het plan is ontwikkeld door de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid in samenwerking met de Waterschappen, Gemeenten, Brandweer, Politie, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), Rijkswaterstaat, Defensie en het Openbaar Ministerie.

Om de goede samenwerking te ondersteunen en om te zorgen dat in de toekomst op dezelfde wijze wordt doorgegaan, is tijdens de bestuursvergadering van 25 november een intentieverklaring getekend door de voorzitter en de secretaris van het Veiligheidsbestuur en de dijkgraven van de Waterschappen Hollandse Delta en Rivierenland.

GHOR ZHZ

De GHOR ZHZ in teken van griep pandemie Nieuw Influenza A H1N1

In de periode vanaf april tot en met december 2009 heeft GHOR ZHZ erg veel werk verzet in de aanpak en bestrijding van de griep pandemie Nieuw Influenza A H1N1.

In de aanloop naar de griep pandemie heeft de GHOR ZHZ, samen met de GGD ZHZ, het Regionaal Draaiboek Influenza-pandemie Zuid-Holland Zuid geheel herzien en geactualiseerd.

Toen de pandemie zich daadwerkelijk aanmeldde zijn door de GHOR ZHZ verschillende overlegverbanden opgestart met de ketenpartners alsook multidisciplinair middels het plannings-ROT waarna diverse acties werden opgezet en uitgevoerd. Zo is ook gekomen tot het opstellen van een continuïteitsplan door alle betrokken diensten. Voor diverse zorginstellingen (intramuraal zorgvoorzieningen, thuiszorg-

en kraamzorginstellingen en verloskundigenpraktijken) heeft de GHOR ZHZ informatiebijeenkomsten georganiseerd ter voorbereiding op de aanpak van de Nieuwe Influenza A H1N1.

In meerdere opzichten heeft de samenwerking resultaat geboekt.

Specifieke aandacht voor de huisartsen.

Samen met de huisartsenkring ZHZ is er veel werk gestoken in het opstellen van het 'Actieplan Huisartsenzorg Nieuwe Influenza Zuid-Holland Zuid' en nadere uitvoeringsafspraken. Daarbij zijn ook afspraken gemaakt over onder meer monitoring van het aantal grieppatiënten en de praktijkcapaciteit. Door de GGD ZHZ is daarvoor een monitoringssysteem ontwikkeld.

Verder was de beschikbaarheid van IC-zorg een punt van aandacht.

De GHOR ZHZ heeft de coördinatie verzorgd tussen de ziekenhuizen om tot goede afstemming te komen in geval van schaarse IC-zorg.

De vaccinatiecampagne is als een apart project opgepakt. De GGD ZHZ bood, in nauwe samenwerking met de GHOR ZHZ, gemeenten, politie en het Da Vinci College, in november en december jonge kinderen de vaccinatiemogelijkheid aan. De opkomst in de regio ZHZ was redelijk tot goed.

Reguliere werkzaamheden bureau GHOR 2009

De epidemische uitbraak van de Nieuwe Influenza A H1N1 heeft vanaf begin april 2009 een grote impact gehad op de reguliere taakuitvoering van

In 2009 is verder gegaan met het uitvoeren van het

regionaal beleid risicocommunicatie

'Uitreiking risicowijzer' v.l.n.r. de heren Bos, Tigelaar en Bandell

Risicowijzer

In september is in de hele regio, bij zo'n 200.000 huishoudens, gestart met het huis aan huis verspreiden van de risicowijzer. Hieraan voorafgaand heeft een persconferentie plaatsgevonden waarbij de eerste exemplaren van de risicowijzer zijn uitgereikt aan de heren Bandell (voorzitter Veiligheidsregio ZHZ) en Tigelaar (lid dagelijks bestuur Veiligheidsregio ZHZ). De risicowijzer is een brochure waarin de burger wordt geïnformeerd over mogelijke risico's in de directe omgeving, over activiteiten van de overheid om deze risico's te beheersen, maar ook met tips voor burgers om zich goed voor te bereiden op een eventuele ramp.

Spoorzone

In het project Spoorzone is risicocommunicatie één van de 21 deelprojecten. Om uitvoering te geven aan communicatie over de risico's van wonen en werken rondom het spoor, is in 2009 een communicatieplan opgesteld. In 2009 is gestart met een aantal activiteiten zoals een website met informatie voor burgers ten behoeve van het project Spoorzone (www.spoorzonezhz.nl). Om burgers bewust te maken van risico's op en rond het spoor is een campagne op bussen en bushokjes gestart. Twee lijndienstbussen enabri's op de stations in Zwijndrecht en Dordrecht zijn voorzien van teksten met verwijzing naar de website.

Jaar van Transport

Samen met de drie veiligheidsregio's van de Provincie Zuid-Holland en de Provincie is in 2009 besloten om het jaar 2010 te benoemen als jaar van 'Transport & Veiligheid.' Risicocommunicatie maakt deel uit van dit bovenregionale programma. In 2009 is een projectgroep opgericht. Een plan van aanpak Risicocommunicatie en zelfredzaamheid werd opgesteld en vervolgens vastgesteld.

de primaire werkzaamheden van het Bureau GHOR ZHZ. Deze inbreuk heeft geduurd tot het einde van 2009. Desondanks is alles in het werk gesteld om de reguliere taakuitvoering zo goed mogelijk te continueren.

Aan de hand van prioriteitstelling heeft in 2009 de reguliere taakuitvoering zich gericht op o.a.:

- Advies in het kader van het evenementenbeleid. Er is een evenementenbeleid GHOR ZHZ opgesteld. De advisering aan gemeenten is daardoor sterk toegenomen. In 2009 zijn er ruim 140 adviezen gegeven.
- Actualisatie van de convenanten en het overleg met de ketenpartners.
- Uitvoer van de multidisciplinaire en mono-disciplinaire opleidingen, oefeningen en themadagen (voor de GRIP functionarissen). Bij deze oefeningen lag het accent op samenwerking binnen teams, aflossing en overdracht.
- De paraatheid en beheer van de GHOR-piketfuncties en de inzet, coördinatie en commandovoering bij incidenten. In 2009 waren er 37 incidenten waarbij vanuit de GHOR een inzet werd gevraagd.
- Onderhoud en beheer van de Geneeskundige Combinatie. In het bijscholen en trainen van Ambuteams en SIGMA-teams is een grote inhaalslag gemaakt op het gebied van slachtofferregistratie en de werkwijze in het gewondennest.
- Levering van bijdragen aan de landelijke uitwerking van de aanbesteding en vergunningverlening RAV. Dit traject zal verder zijn beslag krijgen in 2010.

De influenzapandemie was ook van invloed op de uitvoering van het jaarplan, de gestelde targets en bij diverse projecten. Toch konden veel targets worden gehaald en projecten worden uitgevoerd:

- Deelname aan de verschillende programma-onderdelen risico- en crisisbeheersing (PVRC Veiligheidsregio ZHZ).
- Organisatie van de trainingen CBRN voor het personeel van de ambulancedienst en het Albert Schweitzerziekenhuis in het kader van Spoorzone.
- Afronding van het project Ziekenhuisrampenopvangplan (Zirop) Beatrix- ziekenhuis.
- Actualisatie van de draaiboeken Influenzapandemie en ontwikkeling van een generiek draaiboek infectieziekten.
- Verdere opbouw van het Project zorgcontinuïteit.
- Realisatie van een nieuwe piketregeling (10/16-regeling) GHOR-functies. Deze regeling is een tijdelijke voorziening bedoeld als beschikbaarheidsvergoeding voor 2010. Nadat de systematiek van de GHOR-opstapeling is herijkt, volgt een definitieve beschikbaarheidsvergoeding.
- Vernieuwen van het proces Psychosociale Hulpverlening Bij Ongevallen en Rampen (PSHOR). Dit proces is vernieuwd en aangepast aan de huidige stand van kennis en inzichten. De afspraken zijn vastgelegd nu in een overeenkomst tussen de GHOR ZHZ, Slachtofferhulp Nederland regio Zuidwest, Careijn Maatschappelijk Werk Hoeksche Waard, Stroom Opmaat Groep, en Rivas Zorggroep vastgelegd.

- Verdere opbouw van het project 'Informatievoorziening GHOR ZHZ' Met het project informatiemanagement zijn de eerste (verkennde) stappen gezet. Er is een desktop studie uitgevoerd en er wordt deelgenomen aan de landelijke werkgroep informatiemanagement van de GHOR.
- Deelname aan zowel de voorbereiding als de uitvoering van Radar 2009. In deze toets vanuit de inspectie IOOV bleek de opschaling vanuit de GHOR naar behoren en goed te werken.

Strategisch Meerjarenplan Brandweer

Met het vaststellen van het Strategisch Meerjarenplan Brandweer (De Rode Kolom op weg naar 2013) op 1 juli 2009 heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid richting gegeven aan het versterkings- en regionaliseringsproces van de brandweer. Dit meerjarenplan met een looptijd tot 2013 beschrijft voor de brandweerorganisatie de belangrijkste doelstellingen.

De in het Strategisch Meerjarenplan Brandweer genoemde doelstellingen zijn:

- 1 In 2013 geeft de brandweer in Zuid-Holland Zuid vanuit een kwalitatief stevige basis dichtbij de klant binnen regionale en wettelijke kaders op realistische en pragmatische wijze uitvoering aan de operationele taken, waarbij uitgegaan wordt van de eigen kracht en een goede samenwerking met de ketenpartners.
- 2 In 2013 vult de brandweer de rollen (brand)veiligheidsadviseur, (brand)veiligheidsambassadeur en (brand)veiligheidstoezichthouder en –controleur eenduidig met onderscheiden taken en verantwoordelijkheden op de diverse niveaus, waarbij de kwaliteit centraal staat.
- 3 In 2013 is de brandweer Zuid-Holland Zuid één geregionaliseerde organisatie, met voldoende capaciteit en op de juiste wijze georganiseerd, om vanuit de rode

kolom via kwaliteitsgericht werken antwoord te kunnen geven op de komende uitdagingen.

Om het plan 'De Rode Kolom op weg naar 2013' te kunnen realiseren is in 2009 het Programma Versterking en Regionalisering Brandweer (PVRB) gestart. Er is een bestuurlijke begeleidingscommissie aangesteld die het regionaliseringsproces bestuurlijk begeleidt en daartoe voorstellen doet aan het bestuur van de veiligheidsregio. Verder is een stuurgroep benoemd, bestaande uit onder andere alle brandweercommandanten, om het versterkings- en regionaliseringsproces ambtelijk aan te sturen en is een programmamanager en een beleidsmedewerker aangesteld om het programma handen en voeten te geven. Het bestuur wil met de versterkte en regionaal georganiseerde brandweer de burgers in Zuid-Holland Zuid op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing een zo goed mogelijk

veiligheidsniveau bieden en daartoe verbeteringen realiseren.

Regionalisering

Uiterlijk 1 januari 2013 moet een geregionaliseerde brandweer gerealiseerd zijn, georganiseerd in een regionaal deel en in lokale clusters (bestaande uit een bundeling van gemeentelijke brandweerposten). Het eerste cluster dat na Dordrecht is aangehaakt bij de Directie Brandweer is cluster 'De Waard'. De voorbereidingen hiertoe hebben in 2009 plaatsgevonden. Zo is – om de start van het geheel te markeren – op 1 april 2009 ten overstaan van de voltallige gemeenteraden van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland de intentieverklaring tot regionalisering van de brandweer De Waard ondertekend. De regionale brandweer heeft in dit project intensief samengewerkt met de gemeentelijke brandweeren en het lokale bestuur.

Ook met de vakorganisaties is intensief overleg gevoerd om de overgang van het personeel naar de Veiligheidsregio zo soepel mogelijk te laten verlopen. Het eindresultaat van dit traject is dat met ingang van 1 januari 2010 het brandweerpersoneel in dienst is getreden van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en op basis van een detacheringsovereenkomst weer wordt ingezet voor de brandweer De Waard. Het streven is om in 2010 een volledige dienstverleningsovereenkomst met de gemeenten in de Waard overeen te komen.

Expertise en advies

Er is een start gemaakt met de analyse van de huidige uitvoering en toekomstige taken op het gebied van proactie en preventie. Daarbij hoort een voorstel over de wijze waarop de taakuitvoering inhoudelijk en organisatorisch kan worden vormgegeven. Hierbij wordt rekening gehouden met landelijke ontwikkelingen, kwaliteitseisen

Projecten

Rampenbestrijding op orde?.....!

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) gevraagd haar begin 2010 te informeren over de voorbereiding op rampen door de veiligheidsregio's. De IOOV heeft in dit kader in de periode mei 2008 tot eind 2009 van alle regio's de kwaliteit van de rampenbestrijding in kaart gebracht.

Ook in de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid zijn in deze periode door de IOOV drie deelonderzoeken uitgevoerd:

- De praktijktoets RADAR;
- Het onderzoek Risicoprofiel & bovenregionale samenwerking;
- Het onderzoek Multidisciplinair opleiden en oefenen.

De onderzoeken 'Risicoprofiel en bovenregionale samenwerking' en 'Multidisciplinair opleiden en oefenen', heeft de IOOV uitgewerkt op basis van door ons verstrekte informatie in een tweetal metingen per deelonderzoek.

De praktijktoets RADAR heeft de IOOV vooral een beeld gegeven van de operationele prestaties binnen de Veiligheidsregio ZHZ. Op 16 juni 2009 is de veiligheidsregio onderworpen aan de praktijktoets RADAR van de IOOV. Deze bestond ten eerste uit een alarmerings- en opkomsttest (in de gemeenten Korendijk, Gorinchem en Hardinxveld-Giessendam). Ten tweede is een incident gesimuleerd in de gemeente Papendrecht (een aanvaring tussen een plezierjacht, een containerschip met gevaarlijke stoffen en een passagiersschip) met als effectgemeente Zwijndrecht.

Ter voorbereiding op de praktijktoets RADAR is een projectteam ingericht, samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende diensten en processen. Het team werkte op basis van het hiervoor genoemde verbeterplan. Inzet en enthousiasme waarmee aan de voorbereidingen en de uitvoering van deze toets is gewerkt zijn groot geweest.

Voor elk van de drie deelonderzoeken is eind 2009 een concepteindbeeld ontvangen van de IOOV. Hierin stelt de IOOV dat de Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid goed is voorbereid op mogelijke rampen en crises. De veiligheidsregio heeft de afgelopen jaren op diverse punten initiatieven genomen, bijvoorbeeld met betrekking tot de inzet van een geïntegreerde meldkamer, de totstandkoming van het Modelbeleidsplan Veiligheidsregio en de ontwikkeling van partnerschappen op het terrein van veiligheid. De IOOV waardeert de geleverde inspanningen.

Een samenvatting van de bevindingen per deelonderzoek

Concept eindbeeld Risicoprofiel en bovenregionale samenwerking:

De Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid werkte eind 2009 aan een nieuw beleidsplan en een nieuw risico-

profiel. Voor wat betreft afstemming in het kader van het beleidsplan heeft de regio vorderingen gemaakt. De regio betreft hierbij in ieder geval de in de nieuwe regelgeving genoemde partijen. Voor het opstellen van het risicoprofiel gebruikt de regio de Handreiking Regionaal Risicoprofiel. De IOOV stelt vast dat de Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid veel aandacht heeft voor onder meer vitale infrastructuur en samenwerking met verschillende partners zoals de waterschappen en Rijkswaterstaat maar ook de KNRM en drinkwaterbedrijven. De regio loopt hiermee op een groot aantal veiligheidsregio's vooruit.

Concept eindbeeld Multidisciplinair opleiden en oefenen:

Op het onderwerp multidisciplinair opleiden en oefenen scoort de Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid over het algemeen redelijk goed. Positief is dat de regio een belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling van het model beleidsplan. Daarnaast is er, in vergelijking met andere regio's, veel aandacht voor het bijscholen en oefenen van alle onderdelen, specifiek de meldkamer. De IOOV vraagt wel meer aandacht voor het inzichtelijk maken van de genoten basisopleidingen. De regio heeft veel oog voor de evaluatie van oefeningen, maar borgt de uitkomsten hiervan eind 2009 nog niet in een kwaliteitssysteem.

(bijvoorbeeld in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), Wet veiligheidsregio's, etc.) en met het ambitieniveau van het bestuur zoals verwoord in het Strategisch Meerjarenplan. Hieruit voortgekomen is een visiedocument met betrekking tot de positionering van de taakvelden proactie en preventie.

In het afgelopen jaar zijn er diverse richtlijnen ontwikkeld en vastgesteld op het gebied van proactie en preventie en verspreid binnen de regio, zoals:

- Stalling van scootmobielen;
- Huisvesten van tijdelijke werknemers in eengezinswoningen;
- Draaiboek voorlichting Preventie;
- Regionaal logboek;
- Draaiboek Brandpreventieweek;
- Evenementenbeleid (monodisciplinair)
- Handreiking Terugdringen Ongewenste en Onechte Meldingen (TOOM);
- Externe Veiligheidsprotocol.

Om de deskundigheid en de onderlinge samenwerking van de preventisten binnen de Regio ZHZ te bevorderen is een aantal goed bezochte themadagen georganiseerd. Verder zijn bijeenkomsten georganiseerd om alle belanghebbenden goed te informeren over de ontwikkelingen (Wabo en de regionale uitvoeringsdienst) die van grote invloed zijn voor de taakuitvoering van de vergunningsverlening en toezichhoudende taken.

In oktober heeft de landelijke brandpreventieweek, die in het thema stond van ontruimingsoefeningen van scholen en kinderdagverblijven, plaatsgevonden. De organisatie, ondersteuning aan gemeentelijke brandweren en media-voorlichting is vanuit de regionale brandweer georganiseerd. Men kan terugkijken op een geslaagde actie. Uiteindelijk zijn er 74 objecten ontruimd, is er veel media-aandacht geweest en zijn veel lespakketten van de brandwondenstichting verspreid.

In december zijn de hogesnelheidstreinen gaan rijden op het nieuwe spoor tussen Rotterdam en Brussel. De planvorming is in 2009 afgerond en trainingen zijn aan de korpsen gegeven. De aanloopproblemen in de automatische meldingen uit de tunnels van de HSL zijn opgelost.

De Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid heeft met de Regionale Brandweer Hollands Midden een samenwerkingsverband opgezet om gezamenlijk als maatlatregio op te treden in het kader van het Besluit Risico Zwarte Ongevallen.

Onderwijs en Opleiden

De consequenties voor brandweerpersoneel en brandweerorganisatie, voortvloeiend uit het Besluit personeel veiligheidsregio's, zijn vertaald naar praktische handvatten voor de positionering, inrichting en uitvoering van het bureau Opleiden en Onderwijs. Als spin in het web voor de opleidingen is

het bureau gestart met het doorvoeren van de onderwijsvernieuwing. Een eerste zichtbare stap daarin is de implementatie van de nieuwe manschappenopleiding.

Operationele zaken

De operationele commandovoering binnen de regio is aan vernieuwing toe. Een eerste analyse is gemaakt en daarbij horend een aantal keuzes ten aanzien van de invulling van de commandovoering van de brandweer en de operationele uitrukgebieden van de officieren van dienst. In verband met de clustervorming zijn mogelijkheden in kaart gebracht tot herverdeling van de Officier van Dienst-piketgebieden waarbij wordt ingegaan op de mogelijkheid tot aanpassing van de opkomsttijden.

Het brandweerdruiken staat de laatste tijd in de belangstelling door een aantal ongevallen met dodelijke afloop. Daarop zijn een aantal landelijke onderzoeken en ook een onderzoek specifiek voor de regio Zuid-Holland Zuid uitgevoerd. Het doel van deze onderzoeken is het bepalen of de brandweerkorpsen de risico's van het brandweerdruiken voldoende kunnen beheersen. Aangevoerd is de noodzaak van een verdere beschouwing en verbetering van de uitvoering van het brandweerdruiken. De resultaten van deze onderzoeken zijn input voor het verbeteren van de veiligheid van het brandweerdruiken in onze regio. Hiertoe is begonnen met het ontwikkelen van een visie op deze specialistische taak.

Het openbaar meldsysteem (OMS) moet vervangen worden. Om dit systeem te kunnen vervangen wordt een Europese aanbestedingsprocedure opgestart met behulp van een projectmatige aanpak. Een inventarisatie heeft plaatsgevonden van onder andere de huidige OMS aansluitingen en werkwijzen.

Daarnaast is er een selectieleidraad opgesteld en gepubliceerd ten behoeve van de aanbestedingsprocedure. Dit OMS-project wordt tevens aangegrepen om andere verbeteringen aan te pakken zoals het terugdringen van het aantal ongewenste en onechte meldingen.

De dreiging van de Mexicaanse griep heeft ertoe geleid dat er in korte tijd veel capaciteit is gestoken in het maken van een continuïteitsplan griepandemie. Dit plan is als handreiking aan de lokale korpsen gestuurd en beschrijft de continuïteit van de basis brandweezorg, de regionale taken en de materieel logistieke dienst.

Overige ontwikkelingsinzet is gezet op het decontaminatie protocol, de verbindingen en etherdiscipline, het project Mobiele Data Terminals en Safety Portal. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor het realistisch oefenen in Zweden. Zowel in mei als in september is een groep Officieren van Dienst naar het oefencentrum in Zweden afgereisd, om realistisch te oefenen.

Project Spoorzone

Het project Spoorzone omhelst 21 deelprojecten. Aan tal van deze deelprojecten is het afgelopen jaar flink gewerkt.

Concept-eindbeeld RADAR (operationele prestaties):

De Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke inspanning geleverd om de kwaliteit van de rampenbestrijding te verbeteren. De komst van de Wet veiligheidsregio's heeft dit proces een impuls gegeven. De regio heeft bovengemiddeld gepresteerd tijdens de praktijktoets, waaruit blijkt dat de inspanningen de nodige resultaten hebben opgeleverd.

De veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid heeft haar rampenbestrijdingsorganisatie ingericht in de geest van de nieuwe wetgeving. Op een aantal punten heeft de regio echter eigen opvattingen die afwijken van de kwaliteitseisen zoals geformuleerd in het Besluit Veiligheidsregio's. De regio is bezig met de implementatie van het netcentrisch systeem CEDRIC en het vormgeven van het delen van een totaalbeeld tussen de onderdelen van de hoofdstructuur. Deze twee stappen zullen het informatiemanagement ten goede komen.

Momenteel is de IOOV bezig met het opstellen van de eindrapportage 'Rampenbestrijding op orde'. In de loop van het eerste kwartaal 2010 kunnen we de eindrapportage tegemoet zien.

In het kader van het verbeteren van de bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen langs het spoor is een nieuwe inventarisatie van de gewenste veiligheidsvoorzieningen gemaakt. Uitgangspunt hierbij was het gebruik maken van geboorde putten in plaats van droge blusleidingen. De inventarisatie moet leiden tot een nieuw definitief ontwerp. In 2010 moet het definitieve ontwerp verder worden uitgevoerd. Om de werkzaamheden op het grondgebied van ProRail uit te kunnen voeren, moet er een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht en ProRail worden getekend. Door diverse juridische haken en ogen is dit de afgelopen jaren nog niet gelukt. De projectorganisatie heeft er zowel bij ProRail als bij het Ministerie van Verkeer & Waterstaat op aangedrongen om de visie ten aanzien van het dragen van verantwoordelijkheden en risico's te wijzigen. Dit heeft geresulteerd in een toezegging van het Ministerie van V&W om ProRail te faciliteren in het beheer en onderhoud van aan te leggen voorzieningen op haar grondgebied. Hierdoor kunnen de contracten op korte termijn worden getekend.

Vanuit het project Spoorzone zijn in december twee schuimblusvoertuigen voor de korpsen Dordrecht en Zwijndrecht geleverd. Na een periode van opleiden en oefenen zullen deze voertuigen medio mei 2010 operationeel inzetbaar zijn. De voertuigen zijn ook voorzien van camera's, waardoor het mogelijk is om op een relatief veilige afstand een beeld te krijgen van het ongeval. De camera's kunnen een normaal beeld, maar ook een zogenaamd warmtebeeld tonen.

De operationele voorbereiding van de hulpdiensten langs het spoor moet geregeld zijn via een gestructureerd coördinatieplan. Dit plan is in samenwerking met het Bureau Operationele Zaken van de regionale brandweer tot stand gekomen en klaar voor gebruik.

Via mobiele dataterminals dient operationele informatie ten behoeve van de bestrijding van een incident beschikbaar te komen. Het afgelopen jaar zijn twee blusvoertuigen en het voertuig van de Adviseur Gevaarlijke Stoffen succesvol voorzien van een terminal. Vanuit het project worden nog eens vier brandweervoertuigen voorzien van een data-terminal.

Het gebied van de Spoorzone is in 'virtuele realiteit' nagebootst. In de ontwikkelde omgeving worden incidenten gesimuleerd, die in werkelijkheid nagenoeg niet (multi-disciplinair) te beoefenen zijn. Het afgelopen jaar is met het programma geoefend en zijn de laatste fouten eruit gehaald. Ook de virtuele omgeving is beter gemodelleerd. In het contract met de leverancier is eveneens opgenomen dat, indien de omgeving rondom het spoortraject wijzigt (bijv. het stationsgebied Dordrecht), de wijziging eveneens in de virtuele omgeving opgenomen wordt. Voor het deelproject GHOR is eveneens een virtueel programma ontwikkeld.

De oefening Buitenspel heeft dit jaar niet plaatsgevonden maar staat nu gepland op 30 maart 2010.

Door het vertrek van projectleider Liesbeth van Biene werd Huub van der Weide (plv. directeur brandweer) aangesteld als projectleider. Ten behoeve van het projectmanagement is met ingang van 1 januari 2009 ook een nieuwe projectmanager aangesteld: Sas Graansma, voormalig waarnemend commandant brandweer van de gemeente Sliedrecht.

Ontwikkeling Gemeentelijke Kolom 2009

De Gemeentelijke Kolom is in 2009 volop doorgegaan met de ontwikkeling en afronding van de bestuurlijke opdracht die voor het deelprogramma Gemeentelijke Kolom is geformuleerd. Tevens is, door middel van een werkprogramma Gemeentelijke Kolom, uitwerking gegeven aan de versterking van de kwaliteit van de monodisciplinaire processen en de borging van de positie van de Gemeentelijke Kolom binnen de multidisciplinaire processen van de veiligheidsregio.

De organisatie van de Gemeentelijke Kolom is één van de speerpunten geweest in het werkprogramma van 2009. Op 9 september 2009 is een heidag georganiseerd waarbij de ambtenaren rampenbestrijding en de gemeentesecretarissen bij elkaar zijn gekomen om de organisatie van de Gemeentelijke Kolom te bespreken. Deze heidag is benut voor het stellen van ambities van de Gemeentelijke Kolom in de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en het traject daar naartoe. Door een goede opkomst en input van de deelnemers is deze heidag een productieve en succesvolle bijeenkomst geworden. De centrale uitkomst van deze dag is dat de Veiligheidsregio ZHZ de Gemeentelijke Kolom bij de werkzaamheden ondersteunt. Daarbij neemt het Bureau Gemeenten zoveel mogelijk werk uit handen door op regionaal niveau als trekker te fungeren, onder het motto 'regionaal wat kan en lokaal wat moet'.

Tevens is op 9 september de nieuwe coördinerend gemeentesecretaris, Rob Beek, door de Adviesgroep Gemeentesecretarissen Veiligheid voorgedragen. Vanaf 1 januari 2010 is Beek formeel aangesteld als coördinerend gemeentesecretaris van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

Voor de ondersteuning van de Gemeentelijke Kolom en de coördinerend gemeentesecretaris is het Bureau Gemeenten opgericht, dat als apart bureau binnen de veiligheidsregio fungeert. Het bureau verzorgt het contact tussen de lokale gemeenten en de veiligheidsregio en andersom. Tevens voert het bureau taken uit voor de ambtenaren rampenbestrijding en de adviesgroep gemeentesecretarissen Veiligheid.

Met de bovenstaande ontwikkelingen zet de Gemeentelijke Kolom een goede stap in de richting van de versterking van de kwaliteit van de monodisciplinaire processen van de gemeentelijke risico- en crisisbeheersing en de borging van de positie voor een professioneel partnerschap binnen de veiligheidsregio.

Overig

Resultaten Gemeentelijke Kolom 2009

De uitwerking en implementatie van de veiligheidsscan, het toetsingskader en het model beleidsplan voor de gemeentelijke risico- en crisisbeheersing hebben in 2009 geleid tot besluitvorming in het Veiligheidsbestuur. In het toetsingskader zijn per deelproces 5 niveaus met uitvoeringseisen beschreven waaraan de gemeentelijke risico- en crisisbeheersing moet voldoen. Het Veiligheidsbestuur heeft het niveau 3 in het toetsingskader vastgesteld als minimale kwaliteitsnorm voor de gemeentelijke risico- en crisisbeheersing.

In elke gemeente binnen de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is de veiligheidsscan uitgevoerd. Na de koppeling van de resultaten uit de veiligheidsscan met het toetsingskader is per gemeente een rapportage opgesteld. In deze rapportage is duidelijk zichtbaar aan welk niveau de gemeente op het moment van uitvoering voldoet. Tevens zijn de knelpunten zichtbaar gemaakt. Om te voldoen aan het gewenste kwaliteitsniveau, is door de ambtenaar rampenbestrijding van elke gemeente een beleidsplan opgesteld met daarin de aandachtspunten voor de gemeentelijke risico- en crisisbeheersing. De komende jaren wordt, mede door het opstellen van de beleidsplannen, getracht elke gemeente op het minimale kwaliteitsniveau te brengen. Enkele aandachtspunten uit de beleidsplannen zijn: opleiden en oefenen, beschikbaarheid van de gemeentelijke crisisorganisatie en de afspraken met derden.

De Gemeentelijke Kolom is in 2009, in samenwerking met de ambtenaren rampenbestrijding en de gemeentesecretarissen, aan de slag gegaan met het werkprogramma Gemeentelijke Kolom. In dit werkprogramma is een zestal projecten opgenomen waaraan prioriteit wordt gegeven door de Gemeentelijke Kolom. Het werkprogramma is

door het Veiligheidsbestuur vastgesteld als bestuurlijke opdracht voor de Gemeentelijke Kolom. De veiligheidsscan, het toetsingskader en het beleidsplan voor de gemeentelijke risico- en crisisbeheersing en de heidag Gemeentelijke Kolom waren onderdeel van het werkprogramma. Daarnaast zijn de gemeenten onderdeel geweest tijdens RADAR. Enkele gemeenten zijn tijdens deze doorlichting uitgebreid getest en hebben een positieve indruk achtergelaten.

In 2009 zijn de ambtenaren rampenbestrijding ook operationeel ingezet bij incidenten in de regio. Daarvoor zijn de piketten van het CoPI en het ROT door de ambtenaren Rampenbestrijding bemenst. Vanaf GRIP 1 in het CoPI en vanaf GRIP 2 in het ROT verzorgen de gepiketteerde ambtenaren Rampenbestrijding de coördinatie van de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden tijdens incidenten. Enkele voorbeelden hiervan zijn: de bommelding in Dordrecht, de brand bij een autobedrijf in Alblasserdam en het familiedrama in Zwijndrecht.

Colofon

Jaarverslag 2009 is een uitgave van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Postbus 350
3300 AJ DORDRECHT
www.vrzhz.nl

Eindredactie
Ilse van der Waal

Ontwerp en opmaak
Lumen (Rotterdam)

Maart 2010